

הבית הלבן

משרד סגן הנשיא

לפרסום מיידית
11 במרץ 2010

דברי סגן הנשיא ביידין: השותפות התמידית בין ארצות-הברית ומדינת ישראל

אוניברסיטת תל-אביב

סגן הנשיא ביידין: אדוני הנשיא, [הכוונה לנשיא אוניברסיטת תל-אביב] תודה על מילות הפתיחה הנאות ועל האירוח במרכז להשכלה גבוהה מוביל כמוסדכם. עבר זמן רב מאז ביקורי האחרון בקמפוס הזה. הייתי אז אך ילד, סנטור בן 31, כשביקרתי כאן לראשונה. זוהי זכות גדולה לחזור לכאן.

היה נפלא להיות שוב בישראל בימים האחרונים. זה—זה כבוד להיות כאן, וזה—רציתי שכל אלה שדיברתי איתם ידעו, ושכולכם תדעו על הידידות העמוקה והקירבה שאני חש, ושהנשיא אובמה חש אף הוא, לארץ נפלאה זו. נראה שכבר הייתי אמור להתרגל לכך, אולם בכל פעם שאני חוזר לכאן אני נפעם מקבלת האורחים של העם הישראלי. לא משנה כמה זמן נעדרתי – ואני מניח שחוויתם זאת גם כן – ברגע שאני חוזר, אני מרגיש בבית. אני חש כאילו מעולם לא עזבתי. אני חש כאילו הכול מתחיל מחדש מהנקודה שבה הכול נפסק ביום שעזבתי. אז קבלו בבקשה את הכרת תודתי החמה, וכן את זו של הנשיא אובמה, היודע היטב כמוני שאין לארצות-הברית ידידה טובה יותר בקהילת האומות מאשר ישראל. תודה רבה לכם. (מחיאיות כפיים.)

אני רואה כמה מידידי האמריקניים יושבים כאן בשורה הראשונה. לא אזהה אותם בשמם ואפגע בשמם הטוב. אבל הם – הם יודעים מהיכן באה אהבתי לארץ זו. היא החלה ליד השולחן בארוחת הערב עם אבא שלי, שאתם הייתם מכנים אותו "נוצרי צדיק". אבי – שולחן ארוחת הערב שלנו היה מקום בו נאספנו לשוחח ודרך אגב גם לאכול, ולא ההפך, כמקובל. ואבי – תמיכתו של אבי בישראל הייתה מלאת זעם על מה שקרה בשנות ה-30 ועל כישלוננו של העולם לפעול, ותמיכתו בהקמת מדינת ישראל. זה הוליד אצלי רגש חזק כלפי ישראל שהחל בקרבי ועבר אל ליבי, וככל שהתבגרתי בגר במוחי.

במשך שיחות אלו, דיבר אבי לעיתים קרובות בלהט על הקשר המיוחד בין העם היהודי לארץ זו. כמו רבים מבני ארצי, חוויתי את קסמה של ישראל בגיל צעיר יחסית – לפחות זה נראה גיל צעיר כיום מנקודת המבט שלי. כשביקרתי כאן לראשונה ב-1973 ערב מלחמת יום-כיפור, אומתכם הייתה רק בת עשרים-וחמש, ואני לא הייתי מבוגר בהרבה. כבר אז, הייתה מאחורי ישראל היסטוריה טראגית וכמו כן מלאת ניצחונות, וכפי שכולנו יודעים, ימים קשים מאוד ציפו לה. כבר אז, הייתה כאן תחושה שהכול אפשרי.

פגישתי הראשונה בישראל הייתה אולי זו הקרובה ביותר לליבי. פגישתי הראשונה בישראל – הזמנתי על ידי אישה בשם גולדה מאיר, אותה הערצתי מרחוק כמו מיליוני אמריקנים אחרים. אפשר לומר שראינו בה אחת משלנו. אני יודע שהיא ישראלית, אבל תבענו עליה בעלות. ראינו בה אחת משלנו באמריקה. ואני זוכר אין נכנסתי למשרדה כסנטור צעיר בחיל וברעדה בעוד היא קיבלה אותי בנועם כה רב. היא חיבקה אותי חיבוק אימהי, התיישבה לשולחנה ועישנה בשרשרת – מאחוריה היו מפות. היו שם שש או שבע מפות. היא דפדפה בין המפות כל הזמן, והסבירה לי מה בדיוק התרחש במלחמת ששת-הימים. והיה שם איש צעיר שישב לידי, בחור בשם יצחק רבין, זו הייתה הפעם הראשונה שפגשתי אותו. ובעוד היא מחליפה בין המפות, ומרצה בפני הסנטור הצעיר על—על האיום שמדינת-ישראל הצעירה ניצבת בפניו, אני מניח שהיא הבחינה בחרדה שבפני. מצאתי עת עצמי – ככל שדיברה יותר על שני מיליון היהודים – ובתקופה ההיא, דרך אגב, לא היו כל כך הרבה ערבים בהשוואה להיום. המספרים היו קטנים בהרבה אז, אבל הם היו עדיין רבים פי כמה וכמה מן האוכלוסייה היהודית. והיא סקרה את האיזונים שעמדו בפניהם, וכיצד צלחו את קרבות מלחמת ששת-הימים. היא דיברה בלהט רב על הרצה.

והייתי מודאג. אני מניח שהדבר השתקף בפני. דאגתי: איך תוכלו לעשות זאת, מוקפים באויבים השוללים את עצם זכותה של מדינתכם להתקיים? ראש הממשלה תפסה אותי לא מוכן. לאחר שעה וחצי בערך, הביטה בי ואמרה: "סנטור, אתה רוצה שנצא להצטלם?" וחשבת לעצמי, מה לעזאזל "לצאת להצטלם?" ואמרתי, "כן, כמובן, גברתי ראש הממשלה." פתחנו את הדלתות הכפולות ויצאנו לחדר שבקצה משרדה והיו שם הרבה נציגי עיתונות – הרבה, חמישה-שישה צלמים ומצלמות. (צחוק.)

בשבילי, זה היה הרבה, לא כמו היום. והם התחילו לתקתק תמונות. ובעוד היא מישרה מבטה קדימה, היא המשיכה לדבר אלי מבלי להסב את ראשה. היא אמרה, "סנטור, אל תיראה כל כך מודאג." היא אמרה – אמרתי,

"ובכן הנני מודאג, גברתי ראש הממשלה. בגלל השעה וחצי האחרונות." והיא אמרה – היא אמרה, "לנו הישראלים יש נשק סודי." וחשבתי שהיא אומרת את זה רק לי, ולא לאף אחד אחר בעולם כולו. היא אמרה, "יש לנו נשק סודי במאבקנו עם הערבים." וחשבתי שהיא עומדת לספר לי על נשק סודי חדש. (צחוק.) ומצאתי את עצמי מסתובב ומביט בה, ובנציגי העיתונות – משום שהכול היה רק הזדמנות למופע הצטלמות. והיא אמרה, יש לנו נשק סודי. אין לנו מקום אחר ללכת אליו."

הביקור הזה היה לפני כמעט ארבעה עשורים, אבל אני זוכר אותו בבהירות כאילו קרה אתמול. והוא גם הבהיר לי את כל מה שאבי דיבר עליו - באקראי, באורח מזדמן, אך בעקביות – במשך 15 השנים שקדמו לכך. והוא אמר לי בוודאות מוחלטת בעודי ילד, שישראל, שליהודים בעולם אין מקום אחר ללכת אליו. המקום הזה נכנס לך לדם. הוא אף פעם לא עוזב אותך.

אני משער שישנם כמה אנשים בקהל היום שהיה להם ניסיון דומה, אשר באו לכאן לראשונה כתיירים או צליינים דתיים ובסופו של דבר עלו לארץ והתחילו חיים חדשים בקיבוץ בצפון, או בעיירה בנגב, או בעיר היפה שעל שפת הים. במשך כל הקריירה שלי, ישראל לא רק נשארה קרובה לליבי, אלא הייתה גם ציר מרכזי בעבודתי כסנטור וקעת כסגן נשיא ארצות-הברית.

הייתה לי הזכות לחזור לכאן פעמים רבות, ולהכיר כל אחד מראשי הממשלה שלכם במשך שלושה וחצי העשורים האחרונים, כולל המנהיג הנוכחי שהוא חבר אישי קרוב זה 33 שנים, ביבי נתניהו.

ההיסטוריה של ישראל היא סיפורו של הישג בלתי-רגיל. על פיסת מדבר מסוכנת בעלת אוצרות טבע מועטים, הקמתם ככל הנראה את הכלכלה החדשנית ביותר בעולם. יש לכם יותר חברות סטארט-אפ לנפש מאשר לכל מדינה אחרת בעולם, יותר חברות בבורסה של נאסד"ק מאשר כל מדינה מלבד ארצות-הברית, ויותר פטנטים רשומים בארצות-הברית לנפש מאשר כל ארץ אחרת, כולל ארצי שלי. טיפחתם את כישרונותיהם של 11 חתני פרס נובל, כולל את אלו של יצחק פרלמן האדיר, ובשנים האחרונות יש לכם את שי אגסי, שעבודתו פורצת-הדרך בתחום המכניקות החשמליות החלה לא הרחק מהמקום בו אני ניצב.

אני מאמין שישראל חייבת את ההצלחה המרשימה אך הבלתי-סבירה הזו למסורת הדמוקרטית שלכם, לאזרחיה הפטריטיים והחלוציים, וכפי שקורה בארצי שלי, לנכונותה לקדם בברכה את הנרדפים והמדוכאים מכל קצוות תבל. כל אלו מוכיחים את אימרתו המפורסמת של תיאודור הרצל, בה זכרתי השבוע כאשר עליתי לקברו במלאות 150 שנה להולדתו. הוא אמר: "אם תרצו אין זו אגדה."

בנאום שנתתי בארצות-הברית לפני כמה שנים, אשר בגללו ספגתי לא מעט ביקורת, אמרתי שאילו הייתי יהודי, הייתי ציוני. האמירה הזו זכתה לפרסום רב בארצות-הברית, איך יכולתי לומר זאת, עד שאבי הזכיר לי שאין צורך להיות יהודי על-מנת להיות ציוני.

גבירותי ורבותי, רק לפני קצת למעלה מ-60 שנה, הגשימו מייסדיה של ישראל את חלומה של הרצל בכך שהקימו את ישראל בכוח רצונם. מאז, אומה זו הפכה ליותר מאשר עובדה שאין להכחישה, יותר ממורשת קשרים עתיקים בין עם ואדמתו, אם כי יש בה משני דברים אלו. עצם קיומכם הוא גם זכות שהושגה במאבק, שאין להפירה.

הקשר המיוחד במינו שיש לישראל עם ארצות-הברית פירושו שאינכם צריכים לשאת את המשא הכבד הזה לבדכם. הקשר שאינו ניתן להתרה בין אומותינו, קשר שיצר ערכינו המשותפים, תרבויותינו השזורות זו בזו, והאינטרסים ההדדיים שלנו, עובר כחוט השני לאורך כל ההיסטוריה של מדינת ישראל. והוא – הוא לא נתון להשפעתם של שינויים כלשהם באחת משתי המדינות או במדיניות המפלגתית של אי מהן. לא משנה אילו אתגרים יעמדו בפנינו, הקשר הזה יהיה שם תמיד. כתוצאה מכך, דורות של ישראלים ואמריקנים ואמריקנים-ישראלים שמרו על נוכחות בשתי הארצות והעשירו את שתי אומותינו ואת שני עמינו. נפגשתי קודם עם כמה ממנהיגיכם המובילים בתחום ההיי-טק, לפני שעליתי לבמה זו. ויש להם נוכחות בשתי הארצות, לרבים מהם.

בעוד שקשרים הדוקים אלו מקיפים את תחומי המסחר והחינוך, הרפואה והטכנולוגיה, התרבות והאמנות, בבסיסם עומדת מחויבות מוצקה כברזל לביטחון – של ישראל ושל ארצי שלי. בכל יום, ישראל ניצבת בגבורה בפני איומים שאף מדינה אינה אמורה לשאת אותם. אף הורה אינו אמור לשלוח את ילדו לבית ספר המצויד בסירנות להתרעה על מתקפה אווירית בשנת 2010. אין לצפות מאף ממשלה שתעלים עין מאויב הקורא להשמדתה.

אני נמצא פה כדי להזכיר לכם, למרות שאני מקווה שלעולם לא תשכחו, שאמריקה עומדת לצידכם שכם אל שכם למול איומים אלה. הנשיא אובמה ואני מייצגים שרשרת רצופה של מנהיגים אמריקניים שהבינו את משמעותו של

קשר אסטרטגי גורלי זה. כפי שאמר הנשיא לאחרונה, "לעולם לא אתנער מהבטחתי לביטחונה של ישראל ולא אחלל לסייע לה להגן על עצמה באזור כה עוין."

הנשיא אובמה לא רק השמיע מילים אלו, הוא תירגם הבטחה זו למעשים במשך שנתו הראשונה לנשיאות בדרכים הידועות לציבור וכן בדרכים שאינן ידועות לכם, כפי שראש הממשלה נתניהו אישר ברהיטות השבוע בפגישתנו ובמסיבת העיתונאים הקצרה שערכנו לאחריה. מעבר לכך שאנו מספקים לישראל כמעט שלושה מיליארד דולר בסיוע צבאי בכל שנה ושנה, המרצנו את ייעוצי ההגנה והכפלנו את מאמצינו להבטיח שישראל – שכוחותיה של ישראל – ישמרו תמיד על עליונות איכותית.

אנו מובילים את מאבק המוסדות הבינלאומיים כנגד הקמפיין הזדוני הקורא תיגר על הלגיטימיות של ישראל ועל זכותה להגנה עצמית. מאז שהממשל שלנו החל בכהונתו, הרחיבו כוחותינו הצבאיים את שיתוף הפעולה ביניהם – לא רק המשיכו בו אלא גם הרחיבו אותו – שיתוף פעולה בתמרונים משותפים והגנת טילים. בסתיו האחרון, למעלה מ-1,000 חיילים אמריקניים השתתפו בתרגיל ההגנה של טילי ג'וניפר קוברה הבליסטיים, התרגיל הגדול ביותר מסוג זה שהתקיים אי פעם.

זה צריך להיות ברור מאליו, אך אומר זאת בכל זאת כדי שלא יהיה שום ספק: ארצות הברית ניצבת בהחלטיות לצד ישראל כנגד פורענות הטרור, ממנו שתי ארצותינו סבלו קשות. איש באולם הזה אינו זקוק לתזכורת בדבר האימה והחורבן שגרמו מחבלים מתאבדים או רקטות מדרום לבנון או מעזה. רצועת הטרטוריה הישראלית שמחוץ לטווח הטילים הולכת ומצטמצמת כל הזמן. ואני, כאמריקני, ממשיך להתפעל – ממשיך להתפעל מתושבי האזור המסוגלים לקום בנחישות כל בוקר, מהיישובים – ישובים אחרים שלמעשה נמצאים במרכז המטרה, במרכז הכוונת, כיצד אתם מגיבים לכך בהתרסה ולא בפחד. התמיכה האמריקנית לישראל אינה רק מעשה של ידידות; זהו מעשה של אינטרס לאומי מהותי מצד ארצות-הברית, מרכיב מפתח במאמצינו הרחבים יותר להגביר את הביטחון באזור זה ובאזורים שמעבר לו, וכן את ביטחוננו שלנו.

גבירותי רבותי, שמעתי נושא זה מועלה לעיתים במאמרי מערכת פה ובארצות אחרות, התוהים בדבר נחישותנו. שלא תבינו לא נכון את נחישותה של אמריקה. שלא תבינו לא נכון את נחישותה של אמריקה. יש לנו 200,000 בחורים ובחורות – אנו מוציאים רבע ביליון דולר בשנה. היו לנו עשרות אלפי חללים ופי כמה מזה פצועים בשורות לוחמינו, המוצבים רחוק מהבית בעירק ובאפגניסטן. שם, ובמקומות אחרים, אנו מתעמתים בעוצמה עם קיצוניות אלימה ואידיאולוגיות רדיקליות המאיימות לא רק עליכם ועל ארצות-הברית, אלא גם על בעלות בריתנו.

אולם גישתנו אינה רק העוצמה הצבאית המרשימה שעומדת לרשותנו ומוכנה לשימושנו. כבר מן ההתחלה, קרא הנשיא אובמה לעידן חדש של מעורבות דיפלומטית הן עם ידידינו – שלחלק מהם התנכרנו בשנים קודמות – והן עם אלו שאינם נראים כידידינו.

בקהיר ביוני האחרון, הוא הכריז על התחלה חדשה ביחסים בין ארצות-הברית והעולם המוסלמי. בשלב יותר מאוחר החודש, ימשיך הנשיא במאמץ זה במהלך ביקור באינדונזיה, המדינה בעלת האוכלוסייה המוסלמית הגדולה בעולם, שבה חי כילד. אין לנו ספק שגישה זו תשפר לא רק את ביטחוננו, אלא כתוצאה מכך, גם את ביטחונכם.

דור חדש של מוסלמים מגיע לבגרות, צעירים אשר מספרם רב יותר מאשר בדורות קודמים, שמפוזרים יותר מבחינה גיאוגרפית, ובגלל הטכנולוגיה, גם מקושרים יותר זה לזה ולכוחות ולמאורעות המעצבים את העולם שאנו חולקים. אם נוכל להפיג את המתחיות האחרונות, ולנתב מחדש סטריאוטיפים גולמיים – שלהם ושלנו – הדבר יהפוך את אמריקה ולדעתנו, גם את בעלות בריתנו הקרובות, כמו ישראל לבטוחות יותר.

אנו מחזירים את השגריר לדמשק ומעלים את דרגת קשרינו הדיפלומטיים. אנו עושים זאת בעיניים פקוחות לרווחה, הן כלפי חששותינו העמוקים ביחס לפעולותיה של סוריה שאימו על ביטחונכם ועל יציבות האזור, והן כלפי התקווה לקשר טוב יותר ולשלום בין ישראל וסוריה. ואנו נמשיך לסייע לחזק את המוסדות הדמוקרטיים בלבנון ולפעול למען יישום החלטותיה של מועצת הביטחון של האו"ם שנועדו לשים קץ לזרימת הנשק אל החיזבאללה ולהסרת איום זה על ישראל וכן על האוכלוסייה האזרחית בלבנון.

יחד עם ארצות ערביות ומוסלמיות אחרות, אנו מפחים חיים בשותפות בחינוך, מדע, טכנולוגיה, עסקים, תרבות; משום שהדרך הטובה ביותר להוות משקל-נגד לאידיאולוגיה קיצונית היא להציע הזדמנויות לעתיד. בדיונים שערכנו לאחרונה, דיבר ראש ממשלתכם על שיעור הילודה הגבוה בארצות שכנות נחשלות, כולל תימן, והצורך לספק להן מוצא כלכלי והזדמנויות כלכליות.

על כל מאמצינו באזור זה מעיב צלה המאיים של אירן - ערש ציביליזציה גדולה וצור מחצבתו של עם גאה שסבל ממנהיגות שבזה לרצון העולם במרוץ ההתחמשות הגרעינית שלה ובתמיכתה בטרור ובטרוריסטים. במשך העשור

האחרון, הפכה אירן ליותר, לא לפחות, מסוכנת, כאשר בנתה אלפי צנטריפוגות להפקת חומר גרעיני, מימנה וחימשה באי-כוח מסוכנים כדוגמת חיזבאללה וחמאס, ואיימה הן על שכניה והן על אזרחיה שלה.

מרגע שנבחרנו, החליט הנשיא אובמה שאנו זקוקים לגישה חדשה. הוא ביקש לדון עם מנהיגי אירן ולשכנעם לשנות את התנהגותם, ביודעו היטב עד כמה יקשה הדבר, אך גם ביודעו שאם לא ייענו לו, ניטיב לגייס את הקהילה הבינלאומית על מנת לכפות עליהם לשאת בתוצאות למעשיהם.

אירן סירבה עד כה לשתף פעולה, לעיניו המתבוננות של העולם כולו. במקום זאת, היא נקטה בהפרות נוספות של התחייבויות בינלאומיות, כמו מתקני העשרה בלתי-מוצהרים שנחשפו לאחרונה על-ידי ארצות-הברית, וההחלטה להעשיר אורניום ב-20 אחוזים על מנת לבנות עוד – על מנת לבנות מתקני העשרה נוספים, הכול הפרות. היא דחתה הצעה של רצון-טוב להחליף את האורניום שלה שבהעשרה נמוכה בדלק שמסוגל לספק כוח לכור לצרכי מחקר על מנת לייצר איזוטופים רפואיים. והיא ממשיכה לשלוח בריונים שיכלאו ויכו את אלו היוצאים בגבורה לרחובות בדרישה לצדק בארצם שלהם.

התרסתה הנמשכת של המנהיגות האיראנית הניחה את היסודות למאמצינו לגייס את העולם כדי לכפות סנקציות משמעותיות שיביהירו למנהיגות האיראנית את הברירה הקשה: צייתו לחוקים הבינלאומיים או עימדו בפני עונשים חמורים ובידוד נוסף.

עליכם להכיר בכך שכיום אירן והעם האירני מבודדים הן באזורם והן בעולם יותר מאשר היו בכל זמן שהוא בשני העשורים האחרונים. ארצות-הברית נחושה בהחלטתה למנוע מאירן לרכוש נשק גרעיני, נקודה. אני יודע – אני יודע שעבור ישראל – (מחיאות כפיים) – אני יודע שעבור ישראל, אין איום אסטרטגי קיומי גדול יותר. האמינו לי, אנחנו מבינים זאת. זה גם איום – רכישת כלי נשק גרעיני על-ידי אירן הוא גם איום לטווח קצר, לטווח בינוני ולטווח ארוך על ביטחונה של ארצות-הברית של אמריקה.

ומדינות רבות אחרות באזור זה ובעולם כולו מתנגדות בתקיפות לאירן חמושה גרעינית. הדבר יהווה איום עליהן, יזניק מרוץ חימוש גרעיני באזור ויחתור תחת המאמצים לעצור את ההתחמשות הגרעינית, מה שיסתום את הגולל על התחלה מבטיחה כל כך למאה ה-21. מכל הסיבות הללו, ההתמודדות עם האתגר הזה עומדת וחייבת לעמוד בראש סדר העדיפויות הלאומי של ארצות הברית של אמריקה.

אנו נחושים בכוונתנו להמשיך ללחוץ על אירן לשנות את מסלולה. ובעודנו עושים זאת, ננסה גם כן לשפר את היחסים בין הישראלים והפלסטינים. הדברים קשורים אמנם בעקיפין, אך קשורים. אנו קוראים למדינות ערב החולקות עימנו בחששותינו לגבי אירן – אנו קוראים למדינות ערב לתמוך במאמץ להביא לשלום בין הפלסטינים והישראלים, ולנקוט בעצמן בצעדים לקידום השלום עם ישראל.

אלו הן מטרות גורליות בזכות עצמן. המאמץ להשיגן גם מונע מטהרן את ההזדמנות לנצל את חילוקי הדעות בין הישראלים והפלסטינים, ובין הישראלים והעולם הערבי, ולהסיח את דעתן של המדינות הרבות העומדות מאוחדות נגד מרוץ ההתחמשות הגרעינית של אירן ותמיכתה בטרור. בניית שלום וביטחון בין מדינת ישראל היהודית והדמוקרטית ובין מדינה פלסטינית בת-קיימא ועצמאית ללא ספק משרתת את האינטרסים של ישראל, אם תסלחו לי שאני רומז זאת. (מחיאות כפיים.)

למדתי לעולם לא לומר לאדם אחר או למדינה אחרת מהו האינטרס שלהם, אך נראה לי כך – זה גם ללא ספק משרת את האינטרסים של הפלסטינים. זה באופן מהותי משרת את האינטרסים של הביטחון הלאומי של ארצות-הברית של אמריקה.

גבירותי ורבותי, על פי ניסיוני, תנאי מוקדם הנחוץ להתקדמות הוא ששאר העולם יידע זאת. אין שום פער – זה מה שעל כולם לדעת, בכל פעם שמושגת התקדמות, היא מושגת כאשר שאר העולם יודע שאין שום פער שהוא בין ארצות-הברית וישראל בכל הנוגע לנושא הביטחון. שום פער שהוא. (מחיאות כפיים.) רק כך הושגה התקדמות כלשהי.

ואני מקדם בברכה את הקריאה שקרא לאחרונה ראש הממשלה נתניהו לשתי מדינות לשני עמים, קריאה חיונית המזקקת את מה שהישראלים, הפלסטינים ושכניהם הערבים יודעים כבר בליבם כאמת לאמיתה. גבירותי ורבותי, הסטאטוס קוו אינו בר-קיימא.

אין זה סוד שהמציאות הדמוגרפית מקשה יותר ויותר על ישראל להיות גם מולדת העם היהודי וגם מדינה דמוקרטית בהיעדר מדינה פלסטינית. צעדים אמיתיים לקראת פתרון שתי-המדינות אף הם נדרשים על מנת

להעצים את אלו החיים לחיות בשלום ובביטחון עם ישראל ולהותיר מאחור את יריביהם אשר לעולם לא יקבלו עתיד זה.

עבור ישראל, אם כן, פירושו של דבר גם לשמור על זהותכם וגם להשיג את הביטחון שאתם ראוים לו, ביטחון בר-קיימא.

עבור הפלסטינים, הקמת מדינה לא רק שתגשים שאיפה לגיטימית המשותפת לכל העמים אשר הם ערגו לה זמן רב; היא גם תשקם את כבודם העצמי הבסיסי, שנפגע קשות בשל מצבם הקשה הנוכחי. אני מבין מדוע שני הצדדים מלאי ספקות. אני עושה זאת כבר זמן רב, אם כי לא זמן רב כמו ידידי, דניס רוס, העומד לצידו – רוס, שנמצא איתי – רוס, שנמצא איתי. הוא יחד איתי. (צחוק ומחיאות כפיים). יש לו אפילו יותר ניסיון בפרטים "תכלס" מאשר לי. אנו מבינים מדוע שני הצדדים מלאי ספקות. הלכנו בדרך זו כבר קודם, כפי שאתם הלכתם, מה שכל פעם מקשה קצת יותר ללכת בדרך זו שוב.

אולם אני יודע – אני יודע שאמונתה של ישראל בסיכויים לשלום התערערה עקב הניסיון הצורב של הנסיגות מלבנון ומעזה, ש"זכו" למטחי רקטות ומארבים לאורך הגבול. אני יודע שחוסר-רצונם של כמה מנהיגים פלסטינים לרסן את ההסתה ולטול את הסיכון שהשלום דורש תסכל אתכם, בדיוק כפי שכלל שמחסומי הדרכים בגדה המערבית הולכים ומתרבים וההתנחלויות הולכות וגדלות, הפלסטינים חווים משבר אמון משלהם ומטילים ספק בכוונותיה של ישראל.

כולנו יודעים מה קורה כאשר הציניות מכרסמת – חוסר אמון, מילים קשות, ובסופו של דבר, אלימות. מעגל התוצאות הלא מכוונות, שהתרחש יותר פעמים מכפי שאני יכול לספור, הוביל אתכם לבנות יותר חומות שעשויות להציע רגיעה לטווח קצר, אך לא יביאו את הביטחון לאורך זמן אותו אתם מחפשים. זו אינה דרך לחיות. המעגל חייב להיפסק.

במזרח התיכון – במזרח התיכון שבו ביקרתי לראשונה, אפילו לדבר על שלום בין ישראל ושכנותיה היה נראה בלתי-אפשרי לחלוטין. אלו שהציעו פתרון של שתי מדינות – ואף אחד לא עשה זאת, למעשה. אבל אם מישהו היה מציע פתרון של שתי מדינות, היו חושבים אותו למטורף או הוזה. אולם ישראל, מצרים וירדן כולן פעלו באומץ לסיים עשרות שנים של עימות. במשך הזמן, נוצרו קשרים אחרים בין ישראלים וערבים.

כעת קיימת יוזמת שלום ערבית התורמת תרומה חשובה בכך שהיא רואה עתיד שבו ישראל הינה בטוחה וחיה בשלום עם שכנותיה הערביות. הפיכת חזון כזה למציאות היא בין האתגרים הקשים ביותר שעומדים בפנינו, אך עלינו לעמוד בו. אין אלטרנטיבה אחרת. (מחיאות כפיים).

כפי שראש הממשלה נתניהו אמר, "כל הצדדים" – "על כל הצדדים לנקוט בפעולה בתום לב אם ניתנת הזדמנות לשלום". אבל זה קשה, אלו המילים שלי, זה קשה. בעוד שתמיד קל יותר להאשים את הצד השני, הגיע הזמן שהמנהיגים הישראלים והפלסטינים יכירו האחד בצעדיו של השני להיענות לקריאה זו, אפילו אם צעדים אלה הם בבחינת המעט שמעיד על המרובה – ושהעולם יעשה את אותו הדבר.

ראש ממשלתכם סופג ביקורת באזורים אחרים בעולם, אולם ראש הממשלה שלכם תומך ברעיון המדינה הפלסטינית. הוא הסיר מחסומי דרכים ונקודות ביקורת שחנקו את הגדה המערבית. אלו היו החלטות קשות – לא כל מה שהצד השני ביקש, אבל אלו היו החלטות קשות.

לרשות הפלסטינית גם היה קשה לנקוט בצעד שהיה עליה לנקוט על מנת להיאבק בהסתה ולעשות רפורמה במוסדותיה. מה שראוי יותר לציון, היא בונה ביעילות, לראשונה, כוח ביטחוני לשמירה על חוק וסדר, ולדעת, עם הפוטנציאל לבצע זאת ברחבי כל הגדה המערבית והשטחים הפלסטיניים.

הנשיא אובמה ואני מאמינים – מאמינים שבנשיא עבאס וראש הממשלה פיאד, אנשים שאני מכיר כבר זמן רב, יכולים מנהיגי ישראל למצוא סוף שותפים מרצון החולקים את מטרת השלום בין שתי המדינות ושיש להם היכולת להקים מדינה. מסירותם לשלום היא הזדמנות שיש להיאחז בה. חייבים להיאחז בה. מי עד היום היה טוב מהם, עם מי היה סיכוי ליישב זאת? אבל במקום זה, הודיעה ממשלת ישראל לפני יומיים שהיא תקדם תוכנית לבניית יחידות דיור חדשות במזרח ירושלים. הנני מודע לכך שזהו נושא רגיש מאוד בישראל כמו גם בארצו שלי. אולם בגלל שהחלטה זו, לדעתי, ערערה את האמון הדרוש למשא ומתן יעיל, אני – ולבקשת הנשיא אובמה, גיבתי אותה מיד ובאופן חד-משמעי. (מחיאות כפיים).

עכשיו, יש כאלה שאולי הופתעו, ובצדק, שלאחר תמיכה כה חזקה בישראל במשך 37 או יותר השנים האחרונות, 37 שנים כנבחר ציבור, כיצד אני יכול לדבר בתקיפות כזו בהתחשב בקשרים שיש לי, ושיש לבני ארצי, עם ישראל. אך למען הכנות, חברים, לפעמים רק ידיד יכול לומר את האמת הקשה ביותר. ואני מעריך, דרך אגב, את תגובת

ראש ממשלתכם, שהודיע הבוקר על הליך שימנע את הישנותם של אירועים כאלו, ושהבהיר שתחילת הבנייה הלכה למעשה בפרויקט מסוים זה לא תתרחש אלא בעוד שנים אחדות ככל הנראה – זוהי ההצהרה שהוא פירסם. יש לכך משמעות רבה, משום שכך תהיה שהות לפתור זאת במשא ומתן, וכן לפתור נושאים אחרים שעומדים על הפרק. כאשר הוכרז על הבנייה, הייתי בגדה המערבית. כולם שם חשבו שפירוש הדבר היה חידוש מידי של בניית 1,600 יחידות דיור חדשות.

תראו, חברים, בעודנו מתקדמים אני מבטיח לכם זאת: ארצות-הברית תמשיך לחייב את שני הצדדים לתת דין וחשבון על כל הצהרה או כל פעולה המלבה את המתחים או מחבלת בתוצאותיהן של שיחות אלו. הדבר החשוב ביותר הוא ששיחות אלו יתקדמו ויתנהלו באופן מידי ויתקדמו בתום לב. איננו יכולים לדחות אותן, משום שכאשר ההתקדמות נדחית, הקיצוניים מנצלים את חילוקי הדעות בינינו וזורעים שנאה.

שיחות בלתי ישירות אלו הינן בדיוק מה שכולם יודעים: שיחות בלתי ישירות, משא ומתן בלתי ישיר. אולם הנושא היחיד לפתור סוף סוף את סוגיות הסדר הקבע, כולל גבולות, ביטחון, פליטים, וירושלים, הן שיחות ישירות. הממשל שלנו – (מחייאות כפיים) – אבל אתם צריכים להתחיל בכך. התהליך הזה חייב להתחיל. הממשל שלנו תומך תמיכה מלאה במאמץ זה, שמוביל שליחנו המיוחד, הסנאטור ג'ורג' מיטשל, נושא ונותן מנוסה שהוכיח את עצמו כמשכיל שלום, ושבנו לנשיא אובמה, למזכירת המדינה הילארי קלינטון, ולי יש אמון מוחלט.

אנו מאמינים שדרך משא ומתן בתום לב, יכולים שני הצדדים להסכים הדדית על תוצאה שתסיים את העימות ותיישב את המטרה הפלסטינית להקמת מדינה עצמאית ובת-קיימא המבוססת על גבולות 67 עם חילופי קרקעות מוסכמים - עם מטרת ישראל למדינה יהודית בעלת גבולות בטוחים ומוכרים המשקפים התפתחויות שלאחר 67 ומתאימים לצורכי הביטחון של ישראל.

אתגרים רבים עדיין עומדים בפנינו. גלעד שליט עדיין בשבי ואנו מתפללים כל יום שישוב הביתה ויתאחד עם משפחתו. (מחייאות כפיים). גבירותי ורבותי, ההסתה נגד ישראל נמשכת, כמו גם ההתקפות על הלגיטימיות של הקשרים היהודיים לארץ עתיקה זו.

והאיום המתמשך מעזה, הנמצאת עדיין באחיזת החמאס, ומן החיזבאללה בדרום לבנון, מזכירים לנו שביטחונכם רחוק מלהיות מובטח. אולם בינתיים, המדיניות שלנו וחששותינו לגבי ההתנחלויות הישראליות נותרים בעינם. ובעוד שחמאס דנה את אוכלוסיית עזה לסבל ולחוסר אונים, גם לישראל יש אחריות להיענות לצרכיהם הרבים. משום כך אנו עובדים עם ממשלת ישראל על מנת לעשות זאת בדיוק ולהיענות לכמה צרכים לגיטימיים – בלי לסכן עוד יותר את ביטחונה של ישראל.

גבירותי ורבותי, אני קתולי. ואף אחד – ואני לא מומחה לברית הישנה. אבל אני יודע שנאספנו כאן היום בין פורים לפסח, חגים המלמדים אותנו על גאולה וישועה. בספר ישעיהו כתוב שישראל תהיה "אור לגויים". עם זאת, במשך למעלה משישה עשורים, חיפשו הישראלים לעיתים תכופות אך לשווא את ישועתו של שלום בר-קיימא. וקשה מאוד – קשה מאוד להיות אור לאחרים כאשר אתה נמצא כל הזמן במלחמה. על מנת לסיים עימות היסטורי זה, על שני הצדדים לגלות אומץ היסטורי, משום שאם כל צד ימתין בעקשנות שהשני יפעל קודם, יימשך הדבר ללא סוף ואנו נמתין לנצח.

בבית, מכנים אותי לפעמים אופטימיסט, אולם אני אופטימי לגבי הסיכויים לשלום משום שאני ריאליסט. ואם לחזור על דברי גולדה מאיר בנוסח קצת אחר, אין לאן ללכת. אין לאן ללכת. אינני יכול לומר לכם שהשלום יבוא בקלות, אתם יודעים זאת טוב ממני. במשך ההיסטוריה האנושית, זה קרה לעיתים נדירות בלבד. אבל אני יכול להבטיח לכם, הן לישראלים והן לפלסטינים, שהתמורה להצלחה תהיה עצומה וכל עוד שאנשים בעלי כוונות טובות מעורבים במאבק זה, תהיה ארצות-הברית שותפה שלכם.

תודה רבה. מי ייתן וישמור אתכם האל, האל ישמור ויגן על ישראל. תודה רבה לכם.